

ההסתדרות הציונית העולמית
World Zionist Organization
המחלקה לפעילות בתפוצות
Department for Diaspora Activities

בית העם

שיג ושיח ציוני

על חבל דק

בית המשפט העליון בין
מדינה יהודית ודמוקרטיה

יזום והפקת התוכנית: המחלקה לפעילות בתפוצות
עריכה ראשית: גוסטי יהושע ברורמן, ראשת המחלקה לפעילות בתפוצות
כתיבה ועריכה, ריכוז והפקה בפועל: רותם מלאך, אראלה גורן, דוני ענבר

החוברת הופקה לצרכים חינוכיים פנימיים בלבד
המעוניינים בהפעלת התוכנית ובקבלת פרטים בנושא
מתבקשים לפנות למחלקה לפעילות בתפוצות: BeitHaam@wzo.org.il

תכנית "בית העם" פותחה על ידי המחלקה לפעילות בתפוצות בהסתדרות הציונית העולמית, במטרה לעודד שיח ושיג בנושאים של משמעות הציונות במאה ה-21: האם הושלם החזון הציוני? מה תפקידה של מדינת ישראל עבור החיים מחוצה לה? כיצד נראים יחסי הגומלין בין ישראל לתפוצות בעידן הזה? ועוד. לתכנית מגוון חומרים הכוללים טקסטים מסורתיים ומודרניים, סרטונים, יצירות אמנות, משחקים ועוד, באמצעותם אנו שואפים ליצור דיון תוסס, ביקורתי ועדכני. זוהי הזדמנות לכל אחת ואחד בכל מקום בעולם, ללא תלות בידע מוקדם, לחשוב, להטיל ספק ולדון על משמעות הציונות במאה ה-21 ומידת הרלוונטיות שלה לחיינו. חוברת זו, שהינה חלק ממערך הפעילות הרחב והמתחדש, מציעה התבוננות מקורית ומעמיקה על היבט מרתק של הדמוקרטיה הישראלית: "חוק יסוד כבוד האדם וחירותו".

הדיונים המוצעים בסוגיות מפתח שונות מאפשרים לצלול אל המורכבות של מרקם החיים הישראלי, ללמוד על המתח שבין דמוקרטיה ויהדות, לבחון את המאמצים לשמירת פעילותה של מערכת המשפט באופן צודק וניטרלי, בעת של מאבק בטרור קיומי, ולהבין את תפקידם של בית המשפט העליון ושל בג"ץ בהגנה על הדמוקרטיה הישראלית. ובעיקר לנוכח העובדה כי במדינה אין (עדיין) חוקה כהלכתה. אנו מזמינים אתכם לחלוק את ההיבט המרתק הזה של החיים בישראל, ולפתוח בעזרת התכנים המוצעים דיונים ערים שיוכלו לסייע בחיזוק הקשר שבין צעירים בתפוצות ובין ישראל האמיתית והמורכבת.

תכני "בית העם" קיימים בעברית, אנגלית, ספרדית, צרפתית, פורטוגזית וגרמנית ובמידת הצורך יתורגמו לשפות נוספות החומרים ניתנים לשימוש במסגרות שונות ולקהלים מגוונים. אנו מזמינים אתכם לעשות בהם שימוש, ולעמוד אתנו בקשר לכל בקשה או שאלה בנושא. beithaam@wzo.org.il

גוסטי יהושע ברורמן, ראשת המחלקה לפעילות בתפוצות.

מדינת ישראל, חוק יסוד כבוד האדם וחירותו

הסרט "השופט" מעלה לדיון מספר סוגיות, חלקן שאלות פילוסופיות כלליות וחלקן נוגעות לקיום היומיומי במדינת ישראל.

- סדנה זו מעלה על פני השטח את הסוגיות השונות, במטרה לפתח דיון סביב שני נושאים מרכזיים:
- מדינה דמוקרטית – מדינה יהודית: האם השילוב ביניהם אפשרי?
 - ביטחון המדינה – זכויות הפרט: כיצד ניתן להבטיח את שניהם?

הפעילות כוללת כרטיסיות המחולקות לנושאים שונים, כאשר בכל כרטיסיה ישנה פסיקה של בג"ץ כל משתתף בתורו מקריא את הכתוב ומנחה את הדיון סביב הסוגיה. בתום הדיון ניתן לערוך שתי פעילויות קבוצתיות:

- אחת- לערוך הצבעה ולהגיע לפסיקה קבוצתית.
- שניה- לסכם את נימוקיהם של חברי הקבוצה בעד ונגד הסוגיה הנדונה, ולערוך עימות בין שתי קבוצות כאשר פסק הדין יוכרע על ידי קבוצת שופטים מתוך הקבוצה.

פעילות

בהכרזת העצמאות של מדינת ישראל בה' באייר תש"ח, 14 במאי 1948, הצהיר ראש הממשלה הראשון, דוד בן גוריון: "אנו קובעים שהחל מרגע סיום המנדט, הלילה, אור ליום שבת ו' אייר תש"ח, 15 במאי 1948, ועד להקמת השלטונות הנבחרים והסדירים של המדינה **בהתאם לחוקה** שתיקבע על-ידי האספה המכוננת הנבחרת לא יאוחר מ-1 באוקטובר 1948 – תפעל מועצת העם כמועצת מדינה זמנית, ומוסד הביצוע שלה, מנהלת-העם, יהווה את הממשלה הזמנית של המדינה היהודית, אשר תיקרא בשם ישראל."

ולמרות זאת, עד היום, עשרות שנים אחרי לא חוברת חוקה רשמית למדינת ישראל. אחת הסיבות להעדר חוקה פורמלית היא החשש שהחוגים הדתיים והחרדיים, והמפלגות הפוליטיות המייצגות אותם, יטענו שהחוקה היחידה האפשרית בישראל היא ההלכה היהודית שבתנ"ך ובתלמוד. למגילת העצמאות עצמה אין כל מעמד חוקי בישראל.

בהעדר חוקה, החלו להיווצר "חוקי יסוד" המהווים מעין תחליף לחוקה ממשית, שמעמדם אמור להיות יציב יותר והם אמורים להיות מעל לחוקים הרגילים הנחקקים בכנסת.

ב-1986 קמה יוזמה, שמאחוריה עמדו פרופסורים למשפט ושופטים בדימוס שאינם עוסקים בפעילות פוליטית, לחבר חוקה לישראל. היוזמה זכתה לתמיכה רחבה בקרב הציבור הישראלי, אולם המחוקקים (חברי הכנסת) נרתעו ממנה, בעיקר בשל החשש מההתנגדות בקרב המפלגות הדתיות והחרדיות, המשמשות "לשון מאזניים" במרבית הקואליציות בכנסת ישראל.

מה ההבדל בין חוקים רגילים לבין חוקה?
האם מדינה באמת זקוקה לחוקה פורמלית? האין די בחוקים שמחוקקת הכנסת?
מה התפקיד שממלאות חוקות במדינות אחרות, דוגמת ארה"ב ובריטניה?
האם במדינה יהודית יש מקום להפרדה בין דת ומדינה? האם ניתן להפריד ביניהן, ואם כן, כיצד?
האם כעת, קרוב לשבעה עשורים מאז חוקמה המדינה, לא מאוחר מדי להציע חיבור חוקה?

חוק יסוד כבוד האדם וחירותו

חוק יסוד "כבוד האדם וחירותו" הוא חוק יסוד שנועד להגן על זכויות האדם העיקריות במדינת ישראל. החוק, שנחקק ב-17 במאסר 1992, קובע את כבוד האדם ואת חירותו כערכי היסוד מהם נגזרות זכויות האדם. לפי תפיסתם של רבים משופטי בית-המשפט העליון, ובראשם הנשיא אהרן ברק, כינונו של חוק יסוד זה ושל חוק יסוד "חופש העיסוק" החלו את המהפכה החוקתית, מפני שהכנסת העניקה לשני חוקי יסוד אלה מעמד על-חוקי, שעל-פיו ניתנה לבתי המשפט הסמכות להכריז על בטלותו של חוק העומד בסתירה לחוקי יסוד אלה. לפי טענה זו, עם חקיקת חוקי יסוד אלה חל שינוי מהותי במעמדן של זכויות האדם בישראל.

לבו של חוק יסוד כבוד האדם וחירותו עוסק, מטבע הדברים, בזכויות האדם הנגזרות ממנו, אשר מפורטות בסעיפיו השונים:

- סעיף 1 לחוק: "זכויות היסוד של האדם בישראל מושתתות על ההכרה בערך האדם, בקדושת חייו ובהיותו בן-חורין, והן יכובדו ברוח העקרונות שבהכרזה על הקמת מדינת ישראל".
- סעיף 2: "אין פוגעים בחייו, בגופו, או בכבודו של אדם באשר הוא אדם".
- סעיף 3: "אין פוגעים בקניינו של אדם".
- סעיף 4: "כל אדם זכאי להגנה על חייו, על גופו ועל כבודו".
- סעיף 5: "אין נוטלים ואין מגבילים את חירותו של אדם במאסר, במעצר, בהסגרה או בכל דרך אחרת".
- סעיף 6: חופש התנועה: "כל אדם חופשי לצאת מישראל, וכל אזרח ישראלי הנמצא בחוץ לארץ זכאי להיכנס לישראל".
- סעיף 7: הזכות לפרטיות: "כל אדם זכאי לפרטיות ולצנעת חייו, אין נכנסים לרשות היחיד של אדם שלא בהסכמתו, אין עורכים חיפוש על גופו, בגופו או בכליו ואין פוגעים בסוד שיחו של אדם, בכתביו או ברשומותיו".

האם בארצכם, או במדינות דמוקרטיות אחרות שאתם מכירים קיימים חוקים מעין אלה? האם מדובר בחוקה, בחוקים "מיוחדים" או בחוקים רגילים? נסו להשוות ולדון בנושא.

מכירת בשר חזיר בישראל

אחת הסוגיות הטעונות ביחסי דת ומדינה נידונה בבג"ץ - מכירת בשר חזיר. השופטים קבעו כי על הרשויות המקומיות שחוקקו חוקי עזר עירוניים, האוסרים על מכירת הבשר, לבחון מחדש את החוק - והשעה את אותם חוקי עזר.

בג"ץ קבע כי בשכונות שבהן קיים רוב המבקש לצרוך בשר חזיר, או שאינו מתנגד לכך - אין לאסור את המכירה. מנגד, בשכונה שבה כל התושבים, למעט מיעוט זניח, מבקשים לאסור מכירת חזיר בשל פגיעה ברגשות הדתיים והלאומיים - ניתן לאסור את המכירה. בשכונה מעורבת זכאית המועצה המקומית להחליט על איסור מכירה, כל עוד קיים בקרבת מקום אתר נגיש בו ניתן לרכוש את הבשר.

האם יעלה על הדעת שבמדינת ישראל יגדלו חזירים וימכרו בשר חזיר? האם המתנגדים לגידול חזיר מהווים קבוצת מיעוט?
ואם כן - האם מתקבל על הדעת שהם יקבעו חוקים הנוגעים לכלל הציבור? האם לדעתכם בג"צ היה צריך להתערב בנושא כה רגיש לקבוע שמותר למכור בשר חזיר בשכונות עם רוב חילוני?

ויקרא פרק יא

ד אַךְ אֶת-זֶה, לֹא תֹאכְלוּ, מִמֵּעַלֵי הַגֶּרֶה,
וּמִמִּפְרֵסֵי הַפְּרֹסָה: אֶת-הַגִּמְלָה כִּי-מַעֲלָה
גְּרָה הוּא, וּפְרֹסָה אֵינְנוּ מִפְּרִיס--טֹמֵא
הוּא, לָכֵם. ה וְאֶת-הַשֶּׁפֶן, כִּי-מַעֲלָה גְרָה
הוּא, וּפְרֹסָה, לֹא יִפְרִיס; טֹמֵא הוּא, לָכֵם.
ו וְאֶת-הָאֲרָנָבֶת, כִּי-מַעֲלַת גְּרָה הוּא,
וּפְרֹסָה, לֹא הַפְּרִיסָה; טֹמֵאָה הוּא, לָכֵם.
ז וְאֶת-הַחֲזִיר כִּי-מִפְּרִיס פְּרֹסָה הוּא,
וְשִׁסַּע שִׁסַּע פְּרֹסָה, וְהוּא, גְּרָה לֹא-יִגְרָ;
טֹמֵא הוּא, לָכֵם. ח מִבְּשָׂרָם לֹא תֹאכְלוּ,
וּבְנִבְלָתָם לֹא תִגְעוּ; טֹמְאִים הֵם, לָכֵם.

רישום בני זוג חד מיניים כנשואים

האם מדינת ישראל צריכה להתיר נישואים חד מיניים בניגוד מוחלט להלכה?
מה החוק או הנהוג במקום מגוריך בסוגיה זו?
האם מדינת ישראל יכולה ללמוד ממדינות אחרות או שבשל היותה מדינה יהודית, "שאר העולם" אינו רלוונטי?
האם יעלה על הדעת שבמדינת ישראל במאה ה-21 זוגות חד מיניים לא יהיו רשומים כחוק או מוכרים בחוק?

לפי החוק בישראל, נישואים נערכים על ידי רשויות הדת הרשמיות, לפי הדין הדתי של הדת אליה שייכים בני הזוג. ולפיכך אין אפשרות לנישואים חד-מיניים. עם זאת, בעקבות "בג"ץ יוסי בן-ארי" נגד מנהל האוכלוסין במשרד הפנים, משרד הפנים הישראלי מכיר בנישואים חד-מיניים שנערכו במדינה אחרת.

לפיכך בני-זוג מאותו מין שנישאו במדינה אחרת, המתירה נישואים חד-מיניים, יוכלו להירשם כ"נשואים" במרשם האוכלוסין הישראלי, וכך יירשם גם בתעודת הזהות שלהם.

במרוצת השנים הכיר בית המשפט העליון במגוון זכויות של זוגות חד מיניים.

בית המשפט העליון שנדרש לסוגיה זו הבהיר כי אין לרישום במרשם האוכלוסין ובתעודת הזהות השפעה על הסטטוס של בני הזוג כרווקים או כנשואים, והותיר פתוחה את שאלת תוקפם של הנישואים הללו בישראל. ועל כך הוסיף וציין ש"התשובה לשאלה זו קשה וסבוכה".

קבלת אזרחים ערבים ליישוב יהודי (פס"ד קעדאן)

עادل ואימאן קעדאן היו תושבי באקה אל-גרבייה שחפצו להצטרף ליישוב קציר לאחר שנדחתה בקשתם להתקבל ליישוב בשל היותם ערבים, פנו בני הזוג לבית המשפט העליון.

הדיון נסב על חוקיות החכרת הקרקעות מצד מינהל מקרקעי ישראל, שהוא גוף ממשלתי, לסוכנות היהודית, שכארגון יהודי לאומי, דואגת לאינטרסים של היהודים בלבד. הסוגיה שעמדה על הפרק היא האם מדינת ישראל, כמדינה יהודית ודמוקרטית, יכולה לתת יד לאפליה נגד אזרחיה הערבים, באפשרה לשם כך הקצאת קרקע ציבורית העומדת לרשותה ליהודים בלבד. הפרשה עוררה דיון ציבורי נוקב. המוסדות הציוניים -- הסוכנות היהודית, ההסתדרות הציונית והקרן הקיימת לישראל -- ניסו לסכל את קבלתה של המשפחה ליישוב. גם בקרב הציבור הערבי לא הייתה התלהבות רבה מהמאבק של משפחה ערבית להשתלב ביישוב יהודי, מתוך גישה שזו אינה הדרך לפתרון מצוקת הקרקעות של ערביי ישראל. בג"ץ הכריע כי עובדת היותם ערבים לא תשמש קריטריון ישיר או עקיף לסירוב הועדה לקבלם ליישוב.

מתוך פסק דינו של הנשיא אהרן ברק:

"מערכיה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית לא מתבקש כלל כי המדינה תנהג באפליה בין אזרחיה... המדינה - מדינת יהודים היא; המשטר המתקיים בה - הוא משטר דמוקרטי נאור, המעניק זכויות לכלל האזרחים, יהודים כלא יהודים... אין, אפוא כל סתירה בין ערכיה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית לבין שוויון גמור בין כל אזרחיה. נהפוך הוא: שוויון הזכויות בין כל בני האדם בישראל, תהא דתם אשר תהא ותהא לאומיותם אשר תהא - נגזר מערכיה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית".

האם ועדת קבלה ליישוב יהודי רשאית לקבוע שאינה מעוניינת לקלוט ליישוב אזרחים ערבים בשל הצביון היהודי של היישוב?

האם ראוי שיהיו יישובים ליהודים בלבד ויישובים לערבים בלבד או שמגורים באותו יישוב של ערבים ויהודים הוא דבר חיובי?

סגירת רחוב בר אילן בשבת

רחוב בר-אילן הוא רחוב בירושלים שהפך לאחד מסמלי המאבק בין חרדים לחילוניים בישראל. רחוב בר-אילן משמש עורק דרכים מרכזי בדרך לשכונות הצפוניות של ירושלים, וחוצה שכונות חרדיות. החל משנת 1988 מהווה הכביש עילה למריבה בין חרדים הרוצים לסגור אותו לנסיעה בשבתות לבין חילוניים המבקשים לנסוע בו. המאבק שנגרר להפגנות ומעשי אלימות, עורר הדים רבים בציבור בישראל, והעסיק במשך 20 שנה מוסדות שלטוניים בישראל, ובהם: עיריית ירושלים, הכנסת, משרד התחבורה, ובית המשפט העליון.

באוגוסט 1996 הוציא בית המשפט העליון צו ביניים נגד סגירת כביש בר-אילן בירושלים בשבת, אך עם התגברות המהומות בכביש החליט בנ"ץ ב-1997, בצעד נדיר להמליץ על מינוי וועדה שתבדוק את הסוגיה לעומק ותסייע לו בגיבוש החלטה. וועדה זו המליצה בסופו של דבר להשאיר את המצב הקיים, היינו: סגירתו רק בזמני תפילה תוך התחשבות בגורמים שונים הקשורים הן ברגשות הדתיים והן בחופש התנועה של החילוניים.

החרדים מאיימים לחסום מחר את רחוב בר אילן בירושלים

מאת נח זבולוני

הגדולה במועצה, וסיעות דתיות וחרדיות מהוות רוב, יש להשליט את שמירת השבת ברחובות העיר וגם להעביר את משחקי הכדורגל באיצטדיון טדי משבתות לימי חול, כי שירות המכוניות למגרש וחזרה עוברות ליד שכונות חרדיות.

נודע, שאם לא ייושמו הסמאות למעשים, וכלשונם "לטהר את העיר מטומאת הגויים שהביא טדי קולב" יחזיקו את החרדים כבר השנה בפני רכב ציבורי

חרדים בירושלים דורשים מנציגיהם במועצת העיר, ליישם את סמאות ערב הבחירות, ולסגור לתנועה בשבתות ובחגים את הרחובות המאוכלסים בריכוזים של חרדים, בראש ובראשונה את רחוב בר אילן, שהוא עורק תחבורה ראשי מצפון העיר למרכזה. לדבריהם, כאשר סיעת יהדות התורה היא

האם נשמע סביר שהחרדים יסגרו ציר תנועה מרכזי בשבת?

האם יעלה על הדעת שתנועה תעבור בשבת בפתחה של שכונה חרדית? אחרי הכול, זוהי מדינת היהודים. מהן הפשרות שצריכה המדינה לעשות על מנת לשמור על צביונה הדתי? על אילו עקרונות היא צריכה לעמוד כדי לשמור על צביונה הדמוקרטי?

חוק כבוד האדם וחירותו

שאלות מסכמות לדין מסכם

האם במדינת ישראל, מדינה יהודית יש מקום ל"חוק כבוד האדם וחירותו"?
האם חוקי הדת לא קודמים?
האם חוקי התורה וההלכה אינם למעשה החוקה של העם היהודי?
האם במדינה שנמצאת באופן תמידי באיום ביטחוני יש מקום ל"חוק כבוד האדם וחירותו"?
האם בית המשפט יכול לבטל חוקים של הכנסת?
האם שופטי בית המשפט העליון צריכים להיבחר בבחירות כלליות?
האם שאלות מסוג אלו שעלו לדין בפעילות זו, יכולות היו להישאל לגבי מדינות אחרות בעולם?
מה אפשר ללמוד מהן על אופייה של מדינת ישראל, על מאפייניה של החברה הישראלית, על ייחודו ומורכבותו של העם היהודי?
האם עלינו לראות את מדינת ישראל כמדינה מערבית מודרנית או שמרנית מסורתית?
מהן ההתנגשויות הערכיות שחזרו על עצמן לאורך הפעילות? האם תוכלו למצוא דוגמאות נוספות מחייכם, מחיי הקהילה והמדינה שבה אתם חיים שבהן יש התנגשות ערכית משמעותית?
כיצד ניתן ליישב בין הערכים השונים?

Law of Human Dignity and Liberty

Topics for Discussion

Is there room for a law of Human Dignity and Liberty in Israel, a Jewish state? Shouldn't Jewish religious laws come first? Would Jewish religious laws cover this humane issue anyhow? Isn't the religious codex of the Torah and Halacha in fact the ultimate constitution of the Jewish People? How can Israel juggle between being Jewish and being democratic? Can the two concepts coexist? Are the questions and issues raised here relevant to other western democracies? Should Israel play by different rules? Can a state that is in constant struggle for its very existence afford a law that deals with human dignity and liberty? How can the court dismiss laws legislated by the Knesset as unconstitutional? If Israel had a formal constitution, would the role undertaken by the Supreme Court be redundant? Shouldn't the Supreme Court justices be elected in the general election? Should the Supreme Court justices serve a limited term, or be appointed for life? Can you think of examples for similar conflicts in your country? In your personal life? School? When we encounter such fundamental clashes between two separate sets of values, how can we bridge and reconcile between them?

The Closing of Bar Ilan Street in Jerusalem on Saturdays

Bar Ilan Street in Jerusalem has turned into one of the most vivid symbols of the ongoing struggle between the ultra-orthodox and secular communities in Israel. It serves as a major arterial road in Israel's capital, leading to the northern quarters of Jerusalem, and its path goes through a number of ultra-orthodox neighborhoods. Since 1988, Bar Ilan Street has become the grounds for ongoing feuds between the secular and ultra-orthodox Communities--the latter demand closing it and forbidding any ongoing traffic during the Sabbath, whereas the secular insist on using it at all times. This struggle has brought about many demonstrations and a number of violent incidents, and consequently a lot of commotion in the media. For more than two decades it has occupied several authorities in Israel, among them the Jerusalem municipality, the Knesset, the Ministry of Transportation, municipal and transportation courts and the Supreme Court.

In August 1996 the Supreme Court issued an interim order against the closure of Bar Ilan Street on the Sabbath, but following the escalation of ultra-orthodox riots, it ruled again, in 1997, in a truly unorthodox way. The Supreme Court called for the establishing of a committee that would thoroughly examine the issue and assist the court in reaching its ultimate decision. The committee ultimately recommended to keep the status quo, leading to a final decision which closed the street to traffic only during prayer times on Shabbat, and opening it partially to secular traffic, thus taking into account various factors related both to religious sensitivities, and freedom of movement of the secular population.

Does it make sense that the Ultra- Orthodox can close an arterial road in the nation's capital on the Sabbath?

Is it imaginable that transportation will move freely inside an Ultra-Orthodox neighborhood during the sacred Sabbath in the only Jewish state?

What are the compromises that the state needs to do in order to keep its religious character? Which principles does it need to stand by in order to keep its democratic character?

Could the State of Israel have an official policy that discriminates its citizens based on their religion or national identity?

Should pre-statehood institutions, such as JNF, still operate in an established state, and maintain discriminatory policies? Doesn't the State of Israel (or any other official authority) have a right of deciding to whom it wishes to sell its lands?

Do you find the solution reasonable? Satisfying? Could you suggest an alternative resolution to such an issue? How would your country deal with an issue of refusal to sell public property to certain citizens, for instance, Jews?

Accepting Arab Residents in a Jewish Community (The Ka'adan Case)

Adel and Iman Ka'adan, residents of Baka el-Garbia, wanted to buy a house in a community called Katzir. Their request was denied by the Katzir community council because they were Arab. The Ka'adans petitioned the Israeli Supreme Court who considered the legality of selling land that is owned by the Jewish Agency, a national organization with Jewish interests in mind. They asked: Can Israel, as a Jewish and Democratic state, allow discrimination of Arab citizens by transferring land that can be used by Jews alone?

The matter generated a considerable public debate. Zionist institutions such as the Jewish Agency, the World Zionist Organization and the Jewish National Fund tried to object the acceptance of an Arab family to the community. The Arab population, too, was not enthusiastic about an Arab family attempting to gain acceptance into a Jewish community, as this route would provide much-needed to land to the larger Israeli Arab population.

The Supreme court decided that a committee cannot deny the purchase of land by a person because he is Arab, directly or indirectly. .

Justice Aharon Barak wrote:

Based on the values of the State of Israel as a Jewish and democratic state, it is not acceptable in the least that the state will discriminate between its citizens...The state is a Jewish state and the political system governing it is enlightened and democratic, giving all rights to all citizens be they Jewish or Non-Jewish. There is no contradiction, therefore, between the values of the State of Israel as a Jewish and democratic state and the total equality of all its citizens. Quite the contrary, the equality of all people in Israel, regardless of religion or nationality, will be a product of the values of the State of Israel as a Jewish and Democratic state.

**Can a membership committee deny acceptance of an Arab citizen because they wish to maintain the Jewish character of the community?
Is it a good idea to have exclusively Jewish and Arab communities or is living together a positive situation?**

The Registration of Same-Sex Couples as Married

According to Israeli law (where there is no separation between religion and state), all marriages are performed by the official religious authorities according to couple's religion. Not only can a marriage be performed only when both people are of the same faith, and performed by clergy only, but same-sex marriages are not recognized by any of the official religions in Israel.

However, following the ruling of the Supreme Court (Yossi Ben Ari's appeal against the Ministry of the Interior), the Israeli Ministry of the Interior now has to recognize same-sex marriages which were performed in other countries.

Thus, even though Israel formally does not recognize same-sex marriages, it is obliged to recognize the couple as married and have them registered as a married couple in the population registry as well as their personal status in their ID. Through the years, the Supreme Court acknowledged a wide variety of rights of same sex couples. After years of lack of clarity about this issue, the Supreme Court ruled in 2006 that five same-sex couples who had been wed in Canada, should be registered in Israel as married. However, the Court clarified that this registration in the population registry and personal IDs does not really influence the couple's status as married or single, and this "complex and difficult" issue has remained unresolved.

Does it make sense that same-sex marriages should be permitted and performed in the State of Israel when such an act is in complete contradiction to Jewish Halacha (religious law)?

Is it acceptable that in 21st century Israel same-sex couples cannot find a way of being legally registered and legally recognized?

What is the law and/or custom in your area? Can you discuss struggles of both supporters and opponents of same-sex marriages? How do Jewish institutions in your area refer to the issue?

Should Israel follow such reforms as same-sex marriages that have been taking over the western world, or—being a Jewish state—should it follow its own course and disregard “the rest of the world”?

The Sale of Pork in Israel

The question of selling pork in Israel is one of the charged topics in the debate on the separation of church and state that came before the Supreme Court. The justices suspended ordinances prohibiting the sale of pork and determined that municipal authorities that legislated these ordinances would need to reevaluate.

The Supreme Court decided that in neighborhoods where there a majority wants to consume pork or does not object to its sale, there should be no prohibitions against its public sale. On the other hand, in a neighborhood where all the residents, except an insignificant portion, wish to prohibit the sale because of religious and national sensitivities - the sale can be outlawed. In a mixed neighborhood the municipality can decide to prohibit the sale as long as there is a close site where that meat can be bought.

Does it make sense to raise pigs and sell pork in the State of Israel?
Should this be simply bypassed judicially?
Can a minority rule over the majority? (Is it indeed a minority? And which one is the minority?)
In which countries on the globe can you think of similar rules and prohibitions?
Can you think of additional laws, whether in Israel or in your country, that were by-passed legally? Why was there a need to bypass a legally legislated law?
What does it say about the law and society?

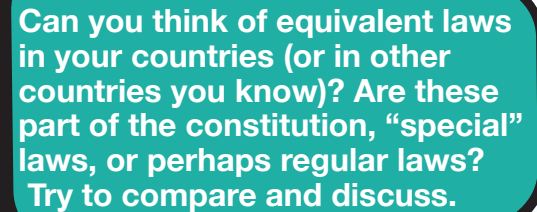
ויקרא פרק יא

ד אֲדָ אֶת-זֶה, לֹא תֹאכְלוּ, מִמַּעַלֵי הַגֶּרֶה,
וּמִמִּפְרֵסֵי הַפְּרֹסָה: אֶת-הַגָּמֶל כִּי-מַעֲלָה
גֶּרֶה הוּא, וּפְרֹסָה אֵינְנָהּ מִפְּרִיס--טִמְאָה
הוּא, לָכֶם. ה וְאֶת-הַשָּׁפָן, כִּי-מַעֲלָה גֶרֶה
הוּא, וּפְרֹסָה, לֹא יִפְרִיס; טִמְאָה הוּא, לָכֶם.
ו וְאֶת-הָאֲרָנָבֶת, כִּי-מַעֲלַת גֶּרֶה הוּא,
וּפְרֹסָה, לֹא הִפְרִיסָה; טִמְאָה הוּא, לָכֶם.
ז וְאֶת-הַחֲזִיר כִּי-מִפְּרִיס פְּרֹסָה הוּא,
וְשֹׁסֵעַ שֹׁסֵעַ פְּרֹסָה, וְהוּא, גֶּרֶה לֹא-יִגָּר;
טִמְאָה הוּא, לָכֶם. ח מִבְּשָׂרֵם לֹא תֹאכְלוּ,
וּבְנִבְלָתֵם לֹא תִגְעוּ; טִמְאִים הֵם, לָכֶם.

Additional information Violation of Rights

- There shall be no violation of rights under this Basic Law except by a law befitting the values of the State of Israel, enacted for a proper purpose, and to an extent no greater than is required.
- Reservation regarding security forces
- There shall be no restriction of rights under this Basic Law held by persons serving in the Israel Defense Forces, the Israel Police, the Prisons Service and other security organizations of the State, nor shall such rights be subject to conditions, except by virtue of a law, or by regulation enacted by virtue of a law, and to an extent no greater than is required by the nature and character of the service.
- Validity of laws
- This Basic Law shall not affect the validity of any law (din) in force prior to the commencement of the Basic Law.
- Application
- All governmental authorities are bound to respect the rights under this Basic Law.
- Stability
- This Basic Law cannot be varied, suspended or made subject to conditions by emergency regulations; notwithstanding, when a state of emergency exists, by virtue of a declaration under section 9 of the Law and Administration Ordinance, 5708-1948, emergency regulations may be enacted by virtue of said section to deny or restrict rights under this Basic Law, provided the denial or restriction shall be for a proper purpose and for a period and extent no greater than is required.

Can you think of equivalent laws in your countries (or in other countries you know)? Are these part of the constitution, “special” laws, or perhaps regular laws? Try to compare and discuss.

Basic Law Human Dignity and Liberty

The law of human dignity and liberty is a basic (or fundamental) law whose purpose is to defend the basic civil and human rights in the State of Israel. The law, enacted on March 17, 1992 stipulates that human dignity and liberty are fundamental values from which human rights are derived. However, this law does not contain any shielded clauses, and thus the Israeli Knesset may change it with a regular majority. According to the perception of many of the Israeli Supreme Court justices, among them (former) Chief Justice Aharon Barak, the enacting of this law, and another “Basic Law:

The Freedom of Occupation” launched the constitutional revolution in Israel, since the Knesset endowed both those basic laws with super-constitutional status. According to that special status, the courts in Israel have the authority to declare that laws which contradict these two basic laws are void.

Therefore, once these two basic laws were legislated and accepted, a fundamental change occurred to the status of civil rights in Israel.

Purpose

- The purpose of this Basic Law is to protect human dignity and liberty, in order to establish in a Basic Law the values of the State of Israel as a Jewish and democratic state.
- Preservation of life, body and dignity
- There shall be no violation of the life, body or dignity of any person as such.

Protection of property

- There shall be no violation of the property of a person.
- Protection of life, body and dignity
- All persons are entitled to protection of their life, body and dignity.

Personal liberty

- There shall be no deprivation or restriction of the liberty of a person by imprisonment, arrest, extradition or otherwise.

Leaving and entering Israel

- (a) All persons are free to leave Israel.
- (b) Every Israel national has the right of entry into Israel from abroad.

Privacy

- All persons have the right to privacy and to intimacy.
- There shall be no entry into the private premises of a person who has not consented thereto.
- No search shall be conducted on the private premises of a person, nor in the body or personal effects.
- There shall be no violation of the confidentiality of conversation, or of the writings or records of a person.

Activities

In the Israeli Proclamation of Independence on May 14 1948, David Ben Gurion, Israel's first Prime Minister, stated clearly: "We declare that, with effect from the moment of the termination of the [British] Mandate being tonight, the eve of Sabbath, the 6th Iyar, 5708 (15th May, 1948), until the establishment of the elected, regular authorities of the State in accordance with the Constitution which shall be adopted by the Elected Constituent Assembly not later than the 1st October 1948, the People's Council shall act as a Provisional Council of State, and its executive organ, the People's Administration, shall be the Provisional Government of the Jewish State, to be called "Israel." However, to this day no constitution has been written in the State of Israel.

One of the reasons for the lack of a formal constitution is the concern that members of the orthodox and ultra-orthodox parties (and their supporters) will claim that the only possible constitution for Israel could be the Torah and Talmud, Jewish Halachic laws.

The Proclamation of Independence itself does not have a formal legal status in Israel.

With the dearth of a legal constitution, "Basic Laws" have been used as some substitute for a formal legal code whose status is more stable and is above regular laws that are legislated by the Knesset. In 1986, a number of scholars, among them leading law scholars and retired justices, came up with an initiative for the composing of a constitution for Israel. The leading forces behind this initiative were apolitical. Whereas there was a clear public support of it, the majority of Knesset members rejected it, mostly for fear of the orthodox and ultra-orthodox political parties, and the crucial role they play (as a "balance pivot") in most political coalitions in the Israeli Knesset.

What is the difference between regular laws and a constitution?
Does a state really need a constitution? Aren't regular laws sufficient?
What are the initial roles and basic necessity of the American constitution, or even the ancient British Magna Carta?
In a Jewish state should there be any separation between religion and state? Can they be separated and if so, how?
Nearly seven decades after the establishment of the State of Israel, is the initiative to compose a constitution still timely, or too late?

The State of Israel: The Law of Human Dignity and Liberty

Instructions for Workshop Facilitators

The documentary “Justice Aharon Barak” discusses a number of issues. Some are philosophical and thought-provoking, whereas others deal with the more existential everyday life in Israel. This workshop makes these issues more concrete, and encourages an open discussion between the participants on issues and questions that could open a discussion, such as:

- Israel defines itself as being both a Jewish and a democratic state. Do you see any contradictions or potential conflicts between these two identities?
- If you were to hierarchize, which of the two identities should be more dominant, the democratic or the Jewish? Why?
- Given Israel’s ongoing existential security issues, how can one define the delicate balance between security and civil or individual rights?

The activities include flash cards, arranged according to topic. Each card contains a ruling of the the Supreme Court of Israel (High Court of Justice).

Each participant, on their turn, will read aloud the topic, and lead a short discussion on it.

At the conclusion of the discussion two kinds of group activities are recommended:

- Vote and reach a group decision on the issues discussed.
- Summarize the pro and con rationales of the participants in regard to the issues discussed, and create a debate between the two groups. The verdict will be given by appointed “judges” among the participants.

Following each short discussion, the participants may vote on it, and see whether they have reached a ruling similar to that of the Supreme Court.

Another way is to divide the issues according to groups of supporters and opponents, to open a debate and appoint a group of judges who will make the final ruling.

Concept & Development: Department for Diaspora Activities, WZO

Main Editor: Gusti Yehoshua Braverman

Writing, Collecting and Editing Rotem Malach, Erella Goren, Donny Inbar

This booklet is for internal educational use only

The “Beit Ha’am” program was developed by the Department for Diaspora Activities at the World Zionist Organization in order to encourage discourse on the issues relevant to the meaning of Zionism in the 21st century.

Is the Zionist vision accomplished? What is the role of the State of Israel for life in the Diaspora? How does the interaction between Israel and the Diaspora in this era play out?

Program materials include a variety of traditional and modern texts, videos, artwork, games and more, through which we aim to create a lively, critical and contemporary discussion.

This is an opportunity for each and every one of us, in any part of the world and regardless of prior knowledge, to think, to question and to discuss the meaning of Zionism in the 21st century and its relevance to our lives.

This booklet, which is part of a broad and renewed activity, offers a comprehensive look into a fascinating aspect of the intricacy of Israeli democracy: Basic Law: Human Dignity and Liberty.

Through the discussion of several key legal cases, participants delve into the complexities of Israeli life, the tension between democracy and Judaism, the efforts to keep the legal system pure and neutral while struggling with existential issues, and the role that Israel’s Supreme Court plays in keeping Israeli democracy unharmed when the state (still) does not have a proper constitution.

We invite you to share this fascinating aspect of Israel’s life and, with the help of this study guide spark meaningful discussions that can help further connect young people from the Diaspora with three-dimensional Israel.

“Beit Ha’am” content exists in Hebrew, English, Spanish, French, Portuguese and German and, if necessary, will be translated into other languages. The materials can be used in different settings and with different audiences. We invite you to use them and contact us with any questions that you may have: beithaam@wzo.org.il

Gusti Yehoshua Braverman, Head of the Department for Diaspora Activities

ההסתדרות הציונית העולמית
World Zionist Organization
המחלקה לפעילות בתפוצות
Department for Diaspora Activities

Beit Ha'am

Z-Talks

בית העם

שיג ושיח ציוני

Walking a Tightrope

The Supreme Court Balancing
Jewish and Democratic Israel

